

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Den 15. februar 2011

Høringsnotat vedr.

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for lån til yngre jordbrugere m.v. (Nedlæggelse af ordningen med statsgaranti for lån til yngre jordbrugere)

Høringspart Bemærkninger	Opfølgning [Imødekommes/imødekommes ikke/ingen opfølgning]
<p><u>Landbrug & Fødevarer, Dansk Gartneri og Landbo- ungdom</u></p> <p>Anmoder om at lovforslaget stilles i bero og afventer udfaldet af et udvalgsarbejde.</p> <p>Kapitalbehovet ved etablering inden for jordbrugserhvervet er ikke mindst i den nuværende situation en næsten uoverstigelig hindring for unges etablering. I dag er det hovedreglen, at banken kræver en yngre jordbruger-garanti for at finansiere handlen. Derfor vil en nedlæggelse af ordningen bremse generationsskiftet, der ellers så småt var ved at komme i gang i takt med bankernes større tillid til erhvervet.</p> <p>Tiltag bør afvente resultaterne af et udvalgsarbejde, der skal analysere og styrke etableringsvilkårene for de unge i erhvervet.</p>	<p>Imødekommes ikke. Formålet med forslaget er at nedlægge yngre jordbrugerordningen (YJ-ordningen). Det er dog valgt at udskyde lovforslagets ikrafttræden til den 1. januar 2012 i stedet for at lade lovforslaget træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende. Der vil således kunne indgives ansøgninger om statsgaranti for lån til og med den 31. december 2011 i henhold til reglerne i den gældende ordning.</p> <p>Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at fortsætte med en statsstøttenotificeret ordning, når det er så relativt få ansøgere, der er tale om. Hertil kommer det forhold, at mere end halvdelen af ansøgningerne vedrører familiehandler. En videreførelse af YJ-ordningen vurderes allerede inden for et års tid at ville føre til så høje præmier, at de yngre jordbrugeres interesse for ordningen vil være yderst begrænset. Ordningen skaber i stigende omfang tab for staten, hvorved der indtræder risiko for, at statsstøtte opstår.</p> <p>Imødekommes ikke. Dog vil Fødevareministeriet undersøge muligheden for indførelse af særlige støttesatser gældende for yngre jordbrugere for enkelte ordninger vedrørende landdistriktsprogrammet.</p>

<p>Der er tillige behov for at revurdere principperne for fastsættelse af garantipræmien. Garantipræmien bør fastlægges på et niveau, så den tilgodeser målet om at fremme unges etablering i erhvervet.</p> <p>Unge Landmænd i Europa arbejder ligeledes på et krav til den kommende fælles landbrugspolitik om, at medlemslandene er forpligtet til at tilbyde statsgaranterede lån til yngre jordbrugere i alle medlemslande, og Danmark kunne ved gennemførelsen af dette være på forkant med den nye CAP.</p> <p>Derfor bør princippet om selvfinansiering frafaldes, og ordningen bør statsstøttegodkendes i EU.</p> <p>Som minimum bør alle handler gennemført før 18. december 2010 kunne bevare garantipræmien på 0,7 pct. forudsat at ansøgning er indsendt rettidigt.</p>	<p>Imødekommes ikke. Lovforslaget medfører nedlæggelse af YJ-ordningen, og i den forbindelse er der ikke behov for at ændre på reglerne om præmien.</p> <p>Imødekommes ikke. Et eventuelt valg om at statsstøttenotificere en særlig ordning for det danske jordbrug vil indebære en opgivelse af princippet om selvfinansiering. Dette harmonerer mindre godt med målsætningen om en normalisering af jordbrugssektoren i forhold til andre sektorer. De i 2010 gennemførte lempelser for sektoren af landbrugslovens krav til uddannelse, bopæl og selskabserhvervelse er et led heri. Statsstøttenotificering af ren erhvervsstøtte harmonerer endelig mindre godt med generelle danske målsætninger om at arbejde for at reducere landbrugsstøtten.</p> <p>Imødekommes ikke. Bemærkningen vedrører den årlige regulering af præmiesatsen, som blev gennemført ved bekendtgørelse nr. 1450 af 15. december 2010 om ændring af bekendtgørelse om statsgaranti for lån til yngre jordbrugere m.v., og som medførte en stigning i præmien fra 0,7 til 3,55 pct. p.a. af restgælden. Tidspunktet for Økonomistyrelsens modtagelse af ansøgningen vil som hidtil være afgørende for den præmiesats, der anvendes som grundlag for beregning af præmien.</p>
<p><u>Jeppe Bomann, formand for Landbounqdom</u></p> <p>Ordningen bør opretholdes.</p> <p>Nedlæggelsen af YJ-ordningen er meget problematisk for landbrugssektoren. Ingen unge landmænd kan i dag etablere sig uden YJ-ordningen, idet bankerne ikke vil tage den risiko, der hidtil har været dækket af YJ-</p>	<p>Imødekommes ikke. Det er dog valgt at udskyde lovforslagets ikrafttræden til den 1. januar 2012 i stedet for at lade lovforslaget træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.</p> <p>Tendensen til faldende interesse for YJ-ordningen har været langvarig. Ordningen er uhensigtsmæssigt konstrueret i forhold til en situation med større</p>

<p>ordningen. Dermed vil der ikke kunne generationsskiftes landbrug.</p> <p>Udviklingen vil blive sat i stå, og mange landbrug, herunder de økonomisk nødlidende, vil lukke. Mange arbejdspladser vil blive lukket og eksportindtægterne vil falde.</p>	<p>konjunkturændringer. Den skaber på den baggrund i stigende omfang tab for staten. En videreførelse af YJ-ordningen vurderes allerede inden for et års tid at ville føre til så høje præmier, at de yngre jordbrugeres interesse for ordningen vil være yderst begrænset.</p>
<p><u>Chefkonsulent i Sønderjysk Landboforening, Morten Dahl Thomsen, ifølge aftale med formændene for Sønderjysk Landboforening og Landboudom</u></p> <p>Finder det meget vigtigt for de unges etableringsmuligheder, at YJ-ordningen opretholdes.</p> <p>Nedgang i antal YJ-låneansøgninger indenfor de sidste 5 år er en naturlig konsekvens af dels den højkonjunktur med efterfølgende lavkonjunktur som landbruget har været/befinder sig i. De to konjunkturperioder har derfor bevirket et naturligt fald i ansøgninger om YJ-lån.</p> <p>Fra 2005 og frem til 2008 var erhvervet underlagt stærkt stigende ejendomspriser hvilket stort set umuliggjorde etablering i landbrug for unge. Den efterfølgende finanskrisen /økonomiske krisen fra 2008 har medført store vanskeligheder for finansiering af ejendoms-køb for de unge og generelt.</p> <p>Der er tale om naturlige konsekvenser af to uheldige konjunkturforskeligheder i landbruget og samfundet som helhed, som både hidtil og nu har store negative konsekvenser for generationsskifte i landbruget og rekruttering af nye ejere til landbrugserhvervet.</p> <p>Det vurderes, at der vil være et øget behov fremover grundet "efterslæbet". Finansieringen vanskeliggøres for de unge grundet generelt lav kreditværdighed, som landbrugserhvervet befinder sig i. Derfor er den altafgørende udfordring fremskaffelse af kapital til køb af ejendomme.</p> <p>Den aktuelle situation i landbruget i dag er, at generationsskifter / ejerskifter stort set er gået i stå.</p>	<p>Imødekommes ikke. Formålet med forslaget er at nedlægge YJ-ordningen. Det er dog valgt at udskyde lovforslagets ikrafttræden til den 1. januar 2012 i stedet for at lade lovforslaget træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.</p> <p>Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at søge en ordning statsstøttenotificeret, når der er tale om en ren erhvervsstøtteordning, og når det er så relativt få ansøgere, der er tale om. Hertil kommer det forhold, at mere end halvdelen af ansøgningerne vedrører familiehandler. En videreførelse af YJ-ordningen vurderes allerede inden for et års tid at ville føre til så høje præmier, at de yngre jordbrugeres interesse for ordningen vil være yderst begrænset.</p>

<p>Uden statsgarantien for lånet skal der lånes mere i pengeinstituttet, hvilket er umuligt. Samtidig kan statsgarantien medregnes som en del af den unge landmands egenkapital overfor pengeinstituttet, hvilket giver lavere renter på kreditterne. En stigning i bidraget fra de 0,7 pct. til 3,55 pct. må ikke medføre, at ordningen ophører - der vil stadig være behov for ordningen. Stigningen i bidraget er meget uheldig, men et YJ-lån vil – trods stigningen på 140.000 kr. årligt ved maks YJ-lån – fortsat være billigere end et alternativt banklån – hvis det kan opnås!</p> <p>Morten Dahl Thomsen eksemplificerer behovet for YJ-ordningen ved at gennemgå fire nyetableringer, der i 2010 er gennemført med YJ-garanterede lån.</p>	
<p><u>Realkreditrådet og Realkreditforeningen</u></p> <p>Mener generelt, at ordningerne med de statsgaranterede YJ-lån fortsat er relevante og tjener et vigtigt formål i forhold til yngre landmænds etablering i erhvervet.</p> <p>Realkreditrådet og Realkreditforeningen peger på det lave antal nyetableringers sammenhæng med erhvervets økonomiske situation og generel usikkerhed om prisudviklingen på jord og landbrugsejendomme. Det er forventningen, at der igen vil skulle gennemføres et større antal nyetableringer og generationsskifter indenfor landbruget, når markedet således som der nu er tegn på, igen finder et stabilt leje. Behovet for ordningen er således netop nu måske større end nogensinde.</p>	<p>De anførte forhold ændrer ikke ved, at der har været tale om en langvarig tendens til faldende interesse for ordningen, som ved videreførelse på uændret grundlag ville føre til så høje præmier, at ordningen vurderes at ville blive stadig mindre interessant for de yngre jordbrugere.</p>
<p><u>Finansrådet</u></p> <p>Argumenterer, at der indtil, der er sket en strukturtilpasning i landbruget med nye ejerformer til følge, er behov for en YJ-lignende finansieringsordning til at sikre, at unge landmænd har en mulighed for at komme ind i erhvervet som selvstændige.</p>	<p>Imødekommes ikke. Den udvidede adgang til selskabserhvervelser, der blev gennemført med lempelserne af landbrugsloven i 2010, kan bidrage til en mere fleksibel finansiering. Hertil kommer, at bankerne også fortsat forventes at spille en rolle og at medvirke til at udvælge de mest egnede yngre jordbrugere.</p>

<p><u>Dansk Ejendomsmæglerforening</u></p> <p>Anfører, at det for at sikre et fortsat generationsskifte i dansk landbrug er nødvendigt at opretholde muligheden for ansøgning om YJ-lån på det nugældende lovgrundlag, idet landbruget er et meget kapitaltungt erhverv. Også de, som har gennemført landbrugsuddannelsen i tillid hertil, bør sikres muligheden for at opnå YJ-lån fremover.</p> <p>På baggrund af ovenstående er det foreningens opfattelse, at ordningen bør opretholdes uanset præmiens størrelse.</p> <p>Det faldende antal ansøgere under YJ-ordningen må tilskrives strukturudviklingen i perioden 1980-2000 og stigende jordpriser i i perioden 2000-2010. Det skyldes ikke en mindre interesse blandt yngre jordbrugere. P.t. falder priserne på produktionsejendomme, således at det igen er driftøkonomi og rentabilitet, der danner grundlaget for etableringsmuligheden, også i fri handel.</p>	<p>Imødekommes ikke. Det er dog valgt at udskyde lovforslagets ikrafttræden til den 1. januar 2012 i stedet for at lade lovforslaget træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.</p> <p>Imødekommes ikke</p> <p>Imødekommes ikke. Den udvidede adgang til selskabserhvervelser, der blev gennemført med lempelserne af landbrugsloven i 2010, kan bidrage til en mere fleksibel finansiering. Hertil kommer, at bankerne også fortsat forventes at spille en rolle og at medvirke til at udvælge de mest egnede yngre jordbrugere.</p>
<p><u>Landmand Frederik Tholstrup, Odense</u></p> <p>Frederik Tholstrup ønsker YJ-ordningen bevaret i en eller anden form, idet han anfører, at bortset fra familieoverdragelser, fjernes muligheden for at etablere sig som selvstændig landmand med nedlæggelsen af YJ-ordningen, da bankerne ikke ønsker at påtage sig den fulde risiko for lån til landbrug. Forventer, at der vil være en fornyet interesse for YJ-ordningen i 2011</p>	<p>Imødekommes ikke. Den udvidede adgang til selskabserhvervelser, der blev gennemført med lempelserne af landbrugsloven i 2010, kan bidrage til en mere fleksibel finansiering. Hertil kommer, at bankerne også fortsat forventes at spille en rolle og at medvirke til at udvælge de mest egnede yngre jordbrugere.</p>
<p><u>Danske Landbrugsskoler</u></p> <p>Anbefaler at lovforslaget ikke fremsættes.</p> <p>En nedlæggelse af ordningen vil medføre uheldige konsekvenser for nye landmænds fremtidige muligheder for at etablere selvstændig virksomhed, herunder mulighed for at afhænde landbrugsvirksomheder til nye generationer.</p> <p>Danske Landbrugsskoler mener ikke, at de senere års</p>	<p>Imødekommes ikke.</p> <p>Den udvidede adgang til selskabserhvervelser, der blev gennemført med lempelserne af landbrugsloven i 2010, kan bidrage til en mere fleksibel finansiering, således at unge landmænd fortsat kan drive landbrugsvirksomhed.</p> <p>Tendensen til faldende interesse for YJ-</p>

<p>nedgang i ansøgninger er et udtryk for manglende behov for opretholdelse, men er et udtryk for den generelle vanskelige situation for landbruget.</p> <p>Ejendoms- og jordpriserne er faldet dramatisk og netop derfor er der ved at være en enestående chance for unge landmænd til at kunne etablere sig hvis YJ-ordningen får lov at fortsætte.</p>	<p>ordningen har været langvarig. Ordningen er uhensigtsmæssigt konstrueret i forhold til en situation med større konjunkturændringer. Den skaber på den baggrund i stigende omfang tab for staten. En videreførelse af YJ-ordningen vurderes allerede inden for et års tid at ville føre til så høje præmier, at de yngre jordbrugeres interesse for ordningen vil være yderst begrænset.</p>
<p><u>3F</u></p> <p>Ingen bemærkninger.</p>	<p>Ingen opfølgning</p>
<p><u>Registrede Revisorer, FRR</u></p> <p>Ingen bemærkninger.</p>	<p>Ingen opfølgning</p>
<p><u>Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, FSR</u></p> <p>Ingen bemærkninger.</p>	<p>Ingen opfølgning</p>
<p><u>Datatilsynet</u></p> <p>Ingen bemærkninger.</p>	<p>Ingen opfølgning</p>